

Peludet

a la recèrca dau solèu

www.majuscrit.fr

autora: Lisa Gròs

illustratritz : Francine Perseval - Fan

Un matin de prima, Peludet, lo jove lapin de garena, bombís dau trauc ont'es nascut, au mitan dau país de Camarga, entre lei dos braç de Ròse.

A tant ben dormit, ben caudet sota la tèrra salada, que n'a oblidat de sortir pendent la nuèch per se regalar d'èrba tendra. Ara son estomac rondina e lo buta de bravar la lutz dau jorn. Lo rainard risca ben de lo devistar. Tant pis, Peludet es ben forçat d'anar defòra se vòu manjar!

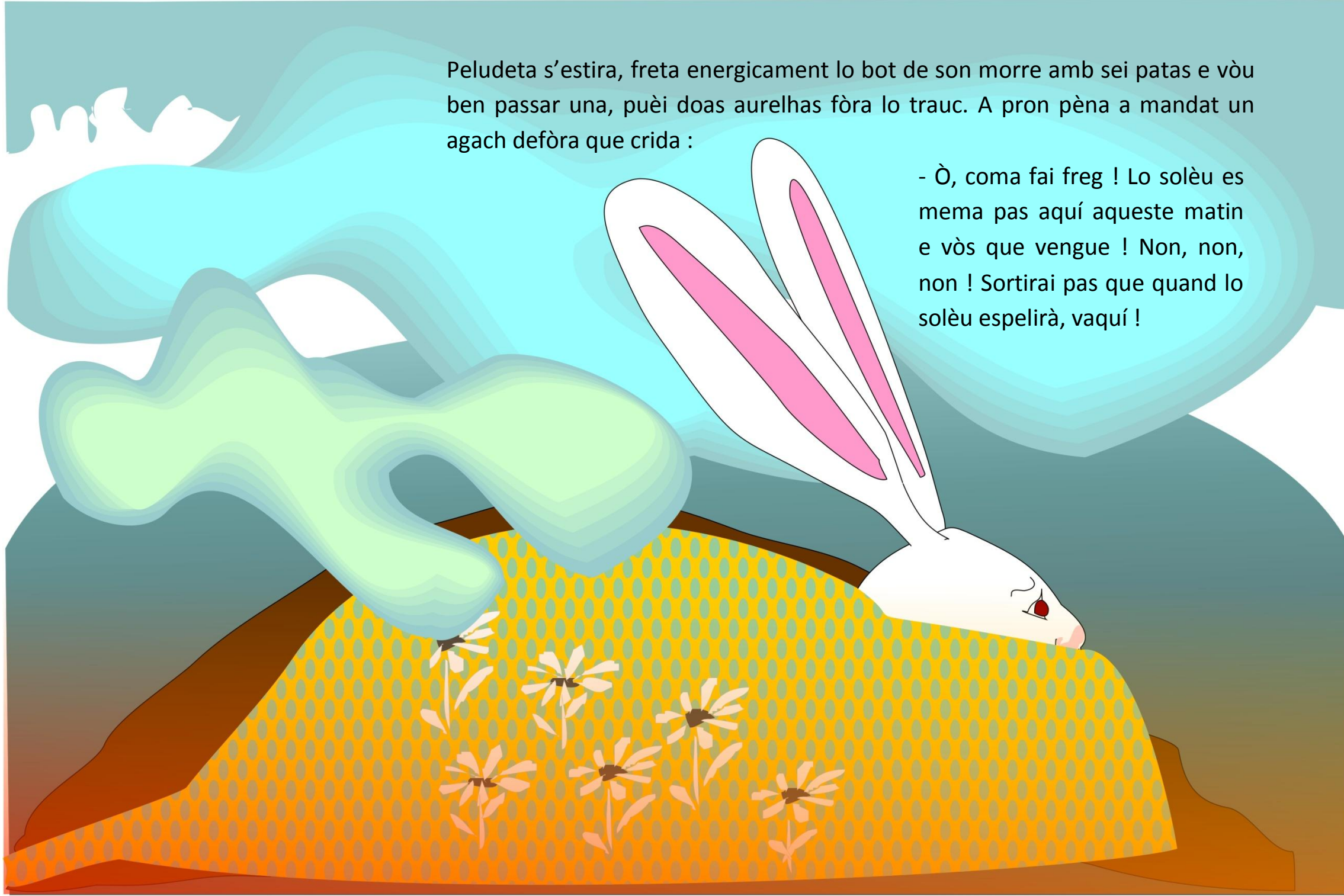

- Peludeta, Peludeta ! bada a sa
pichòta sòrre, encara tota
ensucada de la sòm, vène lèu !
Vène manjar amb ieu !

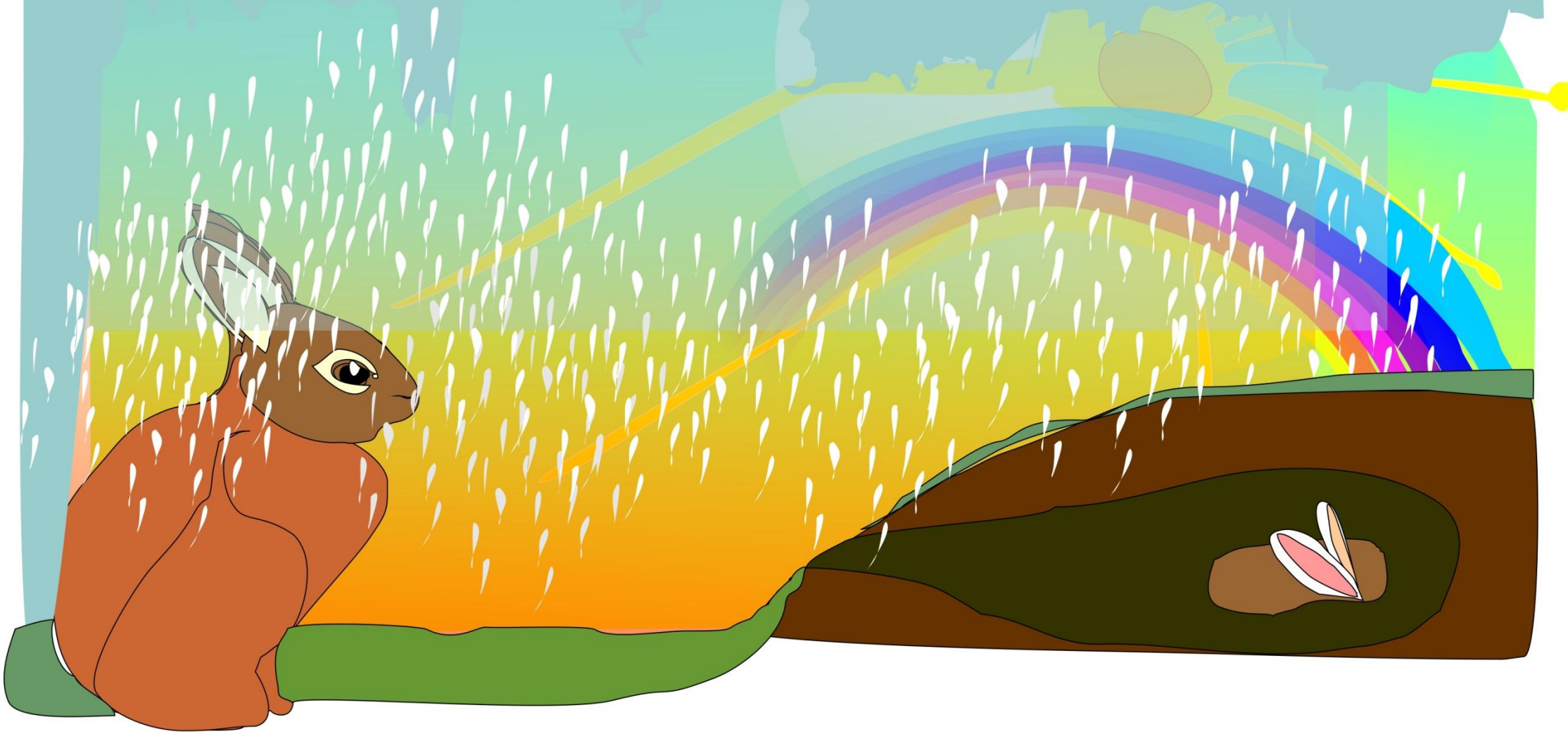
Peludeta s'estira, freta energicament lo bot de son morre amb sei patas e vòu ben passar una, puèi doas aurelhas fòra lo trauc. A pron pèna a mandat un agach defòra que crida :

- Ò, coma fai freg ! Lo solèu es mema pas aquí aqueste matin e vòs que vengue ! Non, non, non ! Sortirai pas que quand lo solèu espelirà, vaquí !

- Mai, diga, Peludeta, siágues rasonabla, te fau manjar per aver de fòrças !
- Non, non ! Sortirai pas que quand veirai lo solèu !
- Ò ! Vas benlèu tombar malauta ! E puèi vas benlèu morir ! Deves manjar per viure, lo sas ben !
- Tant pis, sortirai pas que quand auràs trobat lo solèu, vaquí ! Vai te'n lo quèrre e quand auràs capitat, alòr me sonaràs !

Sus aquelei paraulas, la lapineta se'n torna cochar, ben caudèta au fons dau trauc.

Peludet, fòrça contrariat, bombís jucas au claus grand onte pasturan lei buòus sauvatges de Monsur Pastron. Aquel claus es un espaci immens enrodat de fiu d'aram barbelat.

Un agach a drecha, un agach a senèstra e òp ! Vaquí mon lapinon que sauta. S'engulha entre lei salicòrnias, aquelei bèlei plantas dei cambas saladas e encara enroginadas per l'ivèrn.

De jonquièrs en matas de salicòrnias, se sarra d'un vièlh buòu tot negre dei banas ponchudas. Aquel d'aquí ten a son còu un colar larg garnit d'una campana gròssa. Es lo vièlh simbèu, Garbin, aquel que mena leis aùtrei buòus quand òm lei vòu cambiar de país o lei faire montar dins lo carri. Aquel camionàs lei mena de còps que i a ais arenas onte corrisson en pista amb lei rasetaires pendent un quart d'ora avant de tornar au suau de la palun. Garbin es fòrça ocupat a tondre lei ponchas finas de la sanha novèla e ben tendra que grelha a riba de robina.

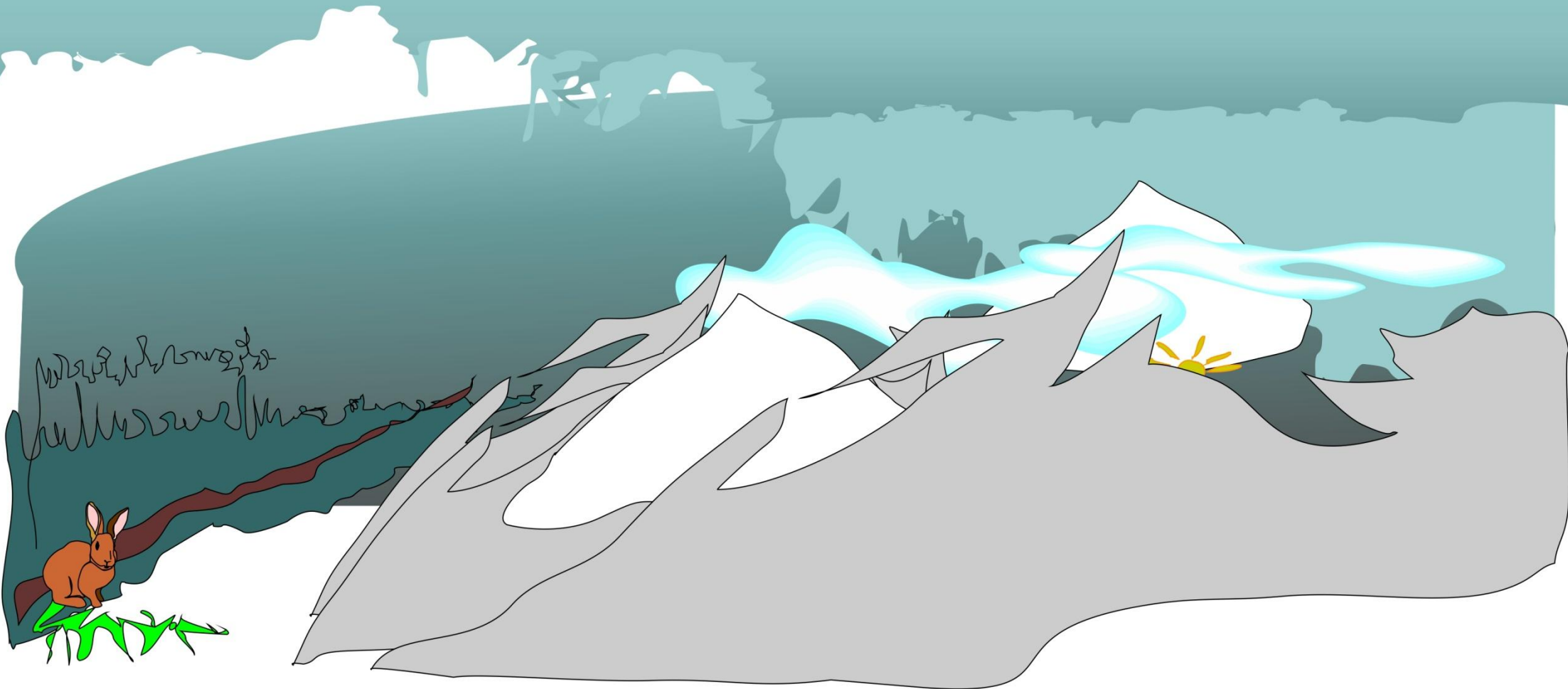
- Simbèu, simbèu, mon amic, diga me, es que sas onde se troba lo solèu aqueste matin ? demanda Peludet.

- Quanta question ! Per de que lo cèrcas ? respond la bestiassa negra en pausant sus lo lapinon son agach de nuèch.

- E ben, lo vòle trobar, que ma sorreta Peludeta vendrà pas manjar que quand serà aquí ! Se de non, sortirà pas dau trauc e ai ben paur que tombe malauta !

- A ! Escota Peludet, crese ben qu'aqueste matin, lo solèu èra tròp las per venir juscas aquí. A decidit de demorar escondut darrièr leis montanhas deis Aupilhas ! Vai-s-i, tu, sus aquelei bèlei montanhas de pèira blanca, e sones lo solèu. Benlèu que se decidirà de te seguir!
- O ! Mas son ben tròp luèntas per ieu, leis Aupilhas ! Ai de tant pichòtas patas que i arrivarai pas a temps !
- Alòr, tant pis per tu, Peludet, pòde pas de dire mai ! brama lo vièlh buòu en s'aluenchant.

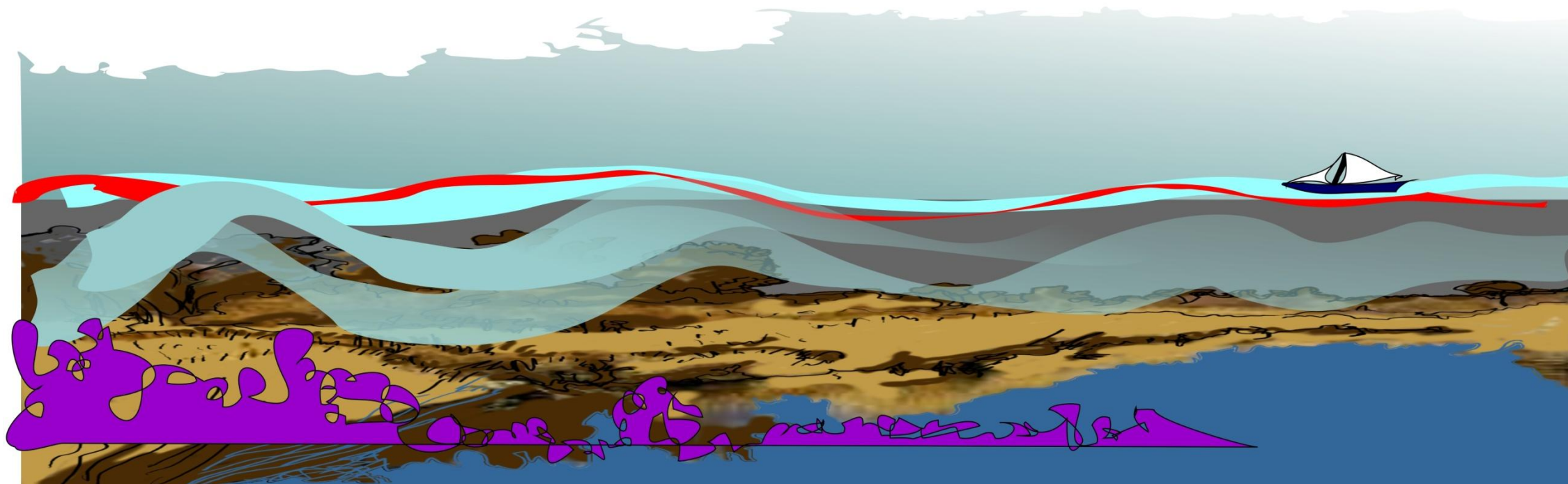

Lo lapinon fai tres bonds e se gandís vèrs Poderós, lo bèu chivau camargue de la longa crenièira e de la coa tota blanca. Aquel d'aquí es fòrça ocupat de tondre l'èrba dau levadon.

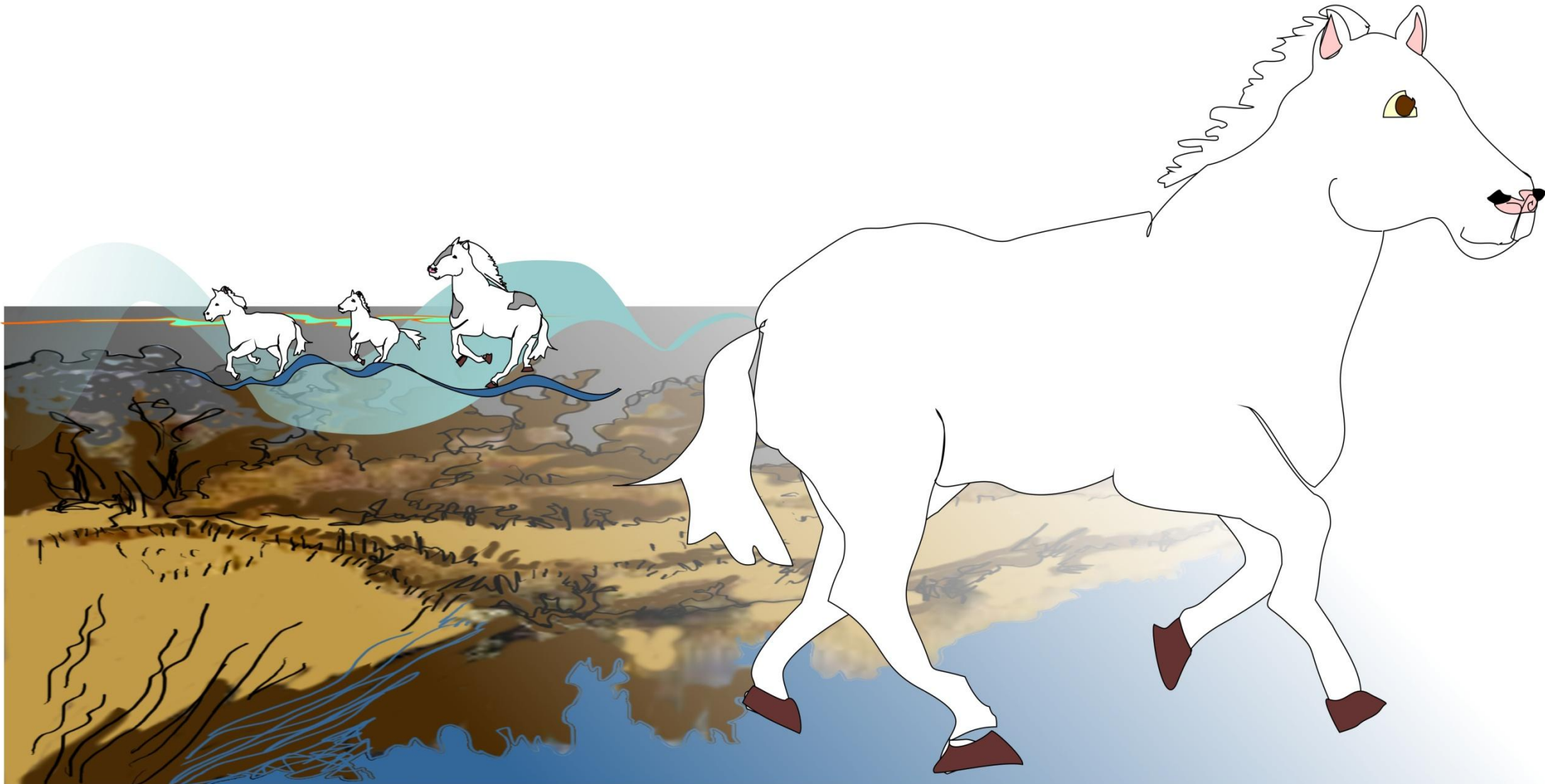
- Chivau, chivau, mon amic, diga me, es que sas onte podriái trobar lo solèu aqueste matin ? Ma sorreta Peludeta fai la bèba au fons dau trauc e vendrà manjar pas que se lo solèu es aquí, alòr lo cerque...

- Escota, Peludet, respond Poderós, lo solèu, es ièr en fin d'après dinhar que lo veguèr per lo darrièr còp. Semblava d'èstre fòrça en colèra. N'èra roge, tot roge ! Per se calmar, a cabussat dins la mar e... n'a pas tornat sortir. Crese ben que s'i es negat, vèses ! Se lo vòs tornar trobar, vas aver de l'anar pescar au fons de l'aiga !

- O la la ! Mai la mar Miègterrània es fòrça tròp granda, tròp prigonda e tròp salada per ieu ! Capitarai pas jamai de tornar menar lo solèu tot sol, es ben tròp pesuc !

- Alòr tant pis per tu, Peludet, te pòde pas ren dire
de mai ! endilha lo chivau camargue en s'aluenant
au triple galòp.

Lo lapinon, descorat, s'asseta pròche un traucàs
cavat per un ragondin darrièr una mata de joncs.
Baissa seis aurelhas doças sus seis uèlhs per
mièlhs soscar. Comença de desesperar, quand
entend una agaça que barjaca tot pròche d'el,
quilhada sus una vièlha tamarissa.

- Cac, cac, cac ! cacaleja madama L'Agaça. Mai, gachatz aquel niaiset ! T'ai entendut ! Lapinon, as pas doncas comprès que lo solèu èra solament a dormir, amont, darrièr lei nívols? A decidit de se pausar uèi. N'a talament son confle de córrer après la luna sens jamai la poder agantar ! Espèra, Peludet ! Te'n faguès pas ! Lo vau anar desrevelhar, ieu, aquel fenhantàs !

- Ò ! Creses que capitaràs de volar tant naut ?

- Anem, pòde ben faire aquò per tu, mai en escambi, te demandarai de me faire present d'un pauc de ta borra tant doça. La metrai au fons de mon nis e meis agaçons seran mièlhs aparats d'aquel terrible vent glaçat qu'es lo Mistral.

- Te'n faguès pas, es ben aisit, respond Peludet en tirant de tres còps d'àrpias una bèla pelòta de pèus docinèus. Vaquí, ajuda me ara !

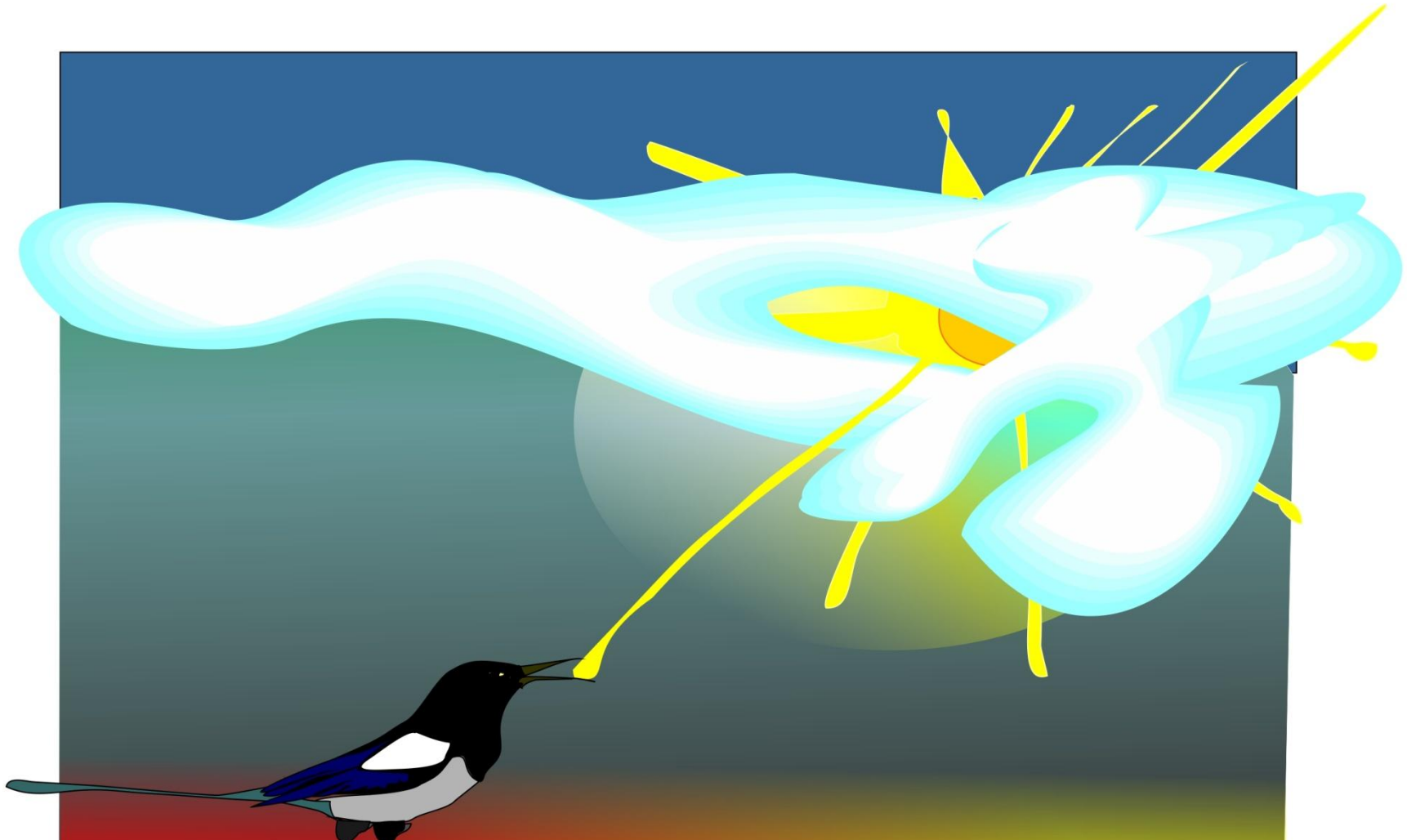

L'agaça s'entacha d'anar garnir son nis,
puèi vòla, vòla, coma una sageta, tot
drech vers lo cèu.

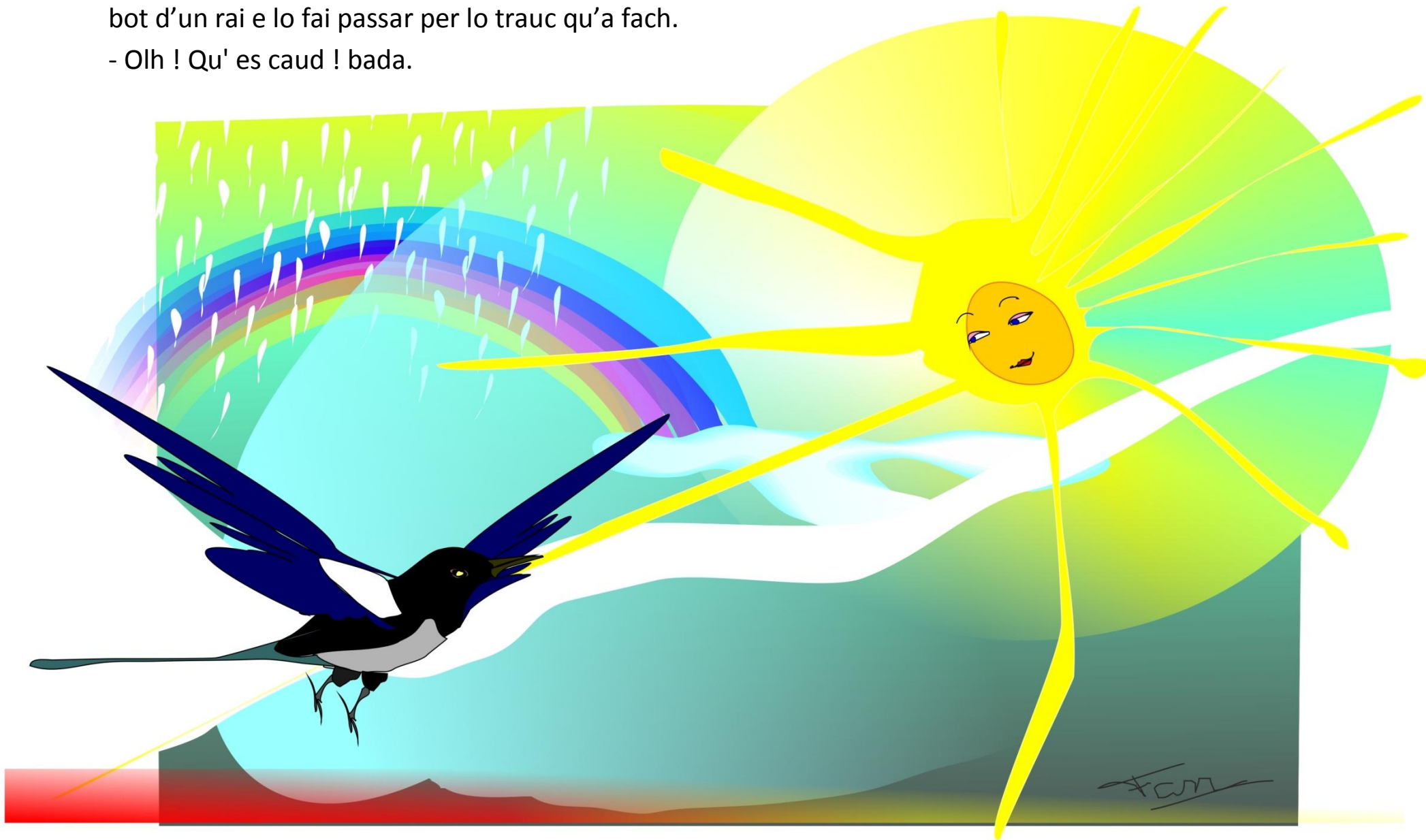
D'un còp de son bèc ponchut, fai un pichòt trauc, ailamont, dins la granda nívol ronda onte se barlaca lo solèu. A menimosament estaloirat tótei sei rais per de dire de pas leis amochonar e dormís coma un gròs nenon.

Madama l'Agaça bada :

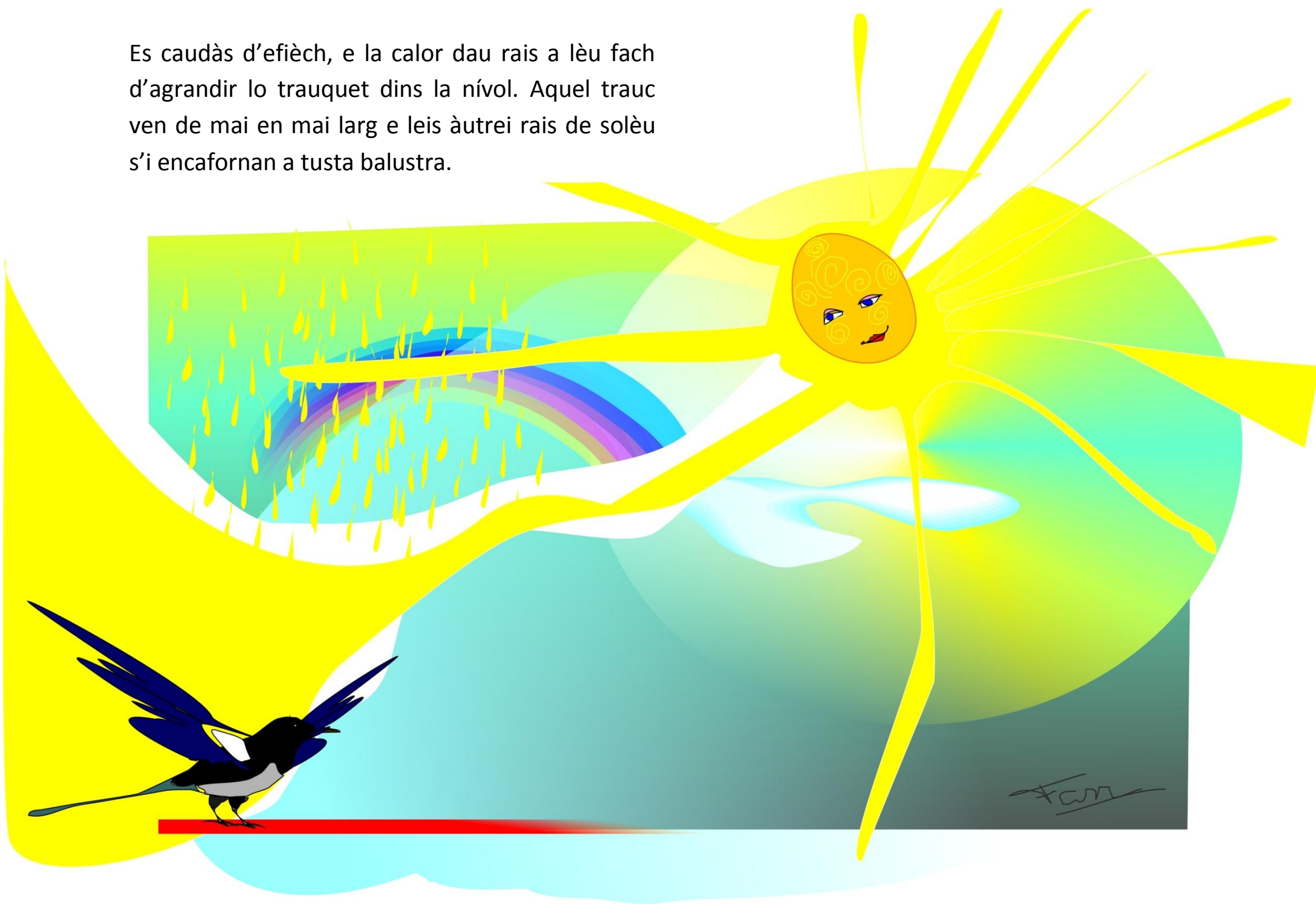
- Zo ! Desrevelha-te fenhant ! Es temps d'anar recaufar la Camarga ! Vèses pas que tot lo mond an besonh de tu ! Lei risièiras tremolan, lei salins secan pas, la sau se pòt pas pausar sus sei ribas e tanben lei lapinons an perdut l'apetís ! Zo, regarda un pauc per lo trauc que vene de faire !

Coma lo solèu bolega pas brica, Agaça aganta a la lèsta lo
bot d'un rai e lo fai passar per lo trauc qu'a fach.
- Olh ! Qu' es caud ! bada.

Es caudàs d'efièch, e la calor dau rais a lèu fach
d'agrandir lo trauquet dins la nívol. Aquel trauc
ven de mai en mai larg e leis àutrei rais de solèu
s'i encaforan a tusta balustra.

Sus tèrra, tot lo mond pòdon ara veire Mèstre Solèu e
lei bèstias se meton a badar tóteis ensems :
- Lo solèu, lo solèu !

Badan tant fòrt que Peludeta, acoconida au fins fons de son trauc leis
entend. Se freta vigorosament lo bot dau morre e bombís fòra dau
trauc. Of ! Èra temps, que començava de venir tota moligassa e se
sentissiá aganida !

Devista Peludet que ven vers èla.

- Ai capitat Peludeta ! Ai capitat ! Lo solèu es aquí ! Vène lèu !

En recampant sei darrièiras fòrças, la lapineta lo seguís au galòp juscas au grand camp de luserna de Monsur Pastron.

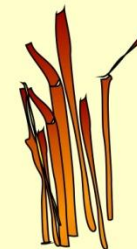
Au pais de Camarga, n'i a que dison qu'aqueste matin,
Peludet e Peludeta an tament engolit de lusèrna, que
n'an agut lo ventre tot rond. Se son lèu tornats jaire au
fons de son trauc, a la cala sota tèrra. An ben mancat de
pas capitar de passar per lo trauc de l'entrada, en causa de
son ventràs !

Dempuèi aqueste jorn, Peludet sap coma
faire per tornar trobar lo solèu quand
s'escond tròp de temps : sona Madama
l'Agaça.

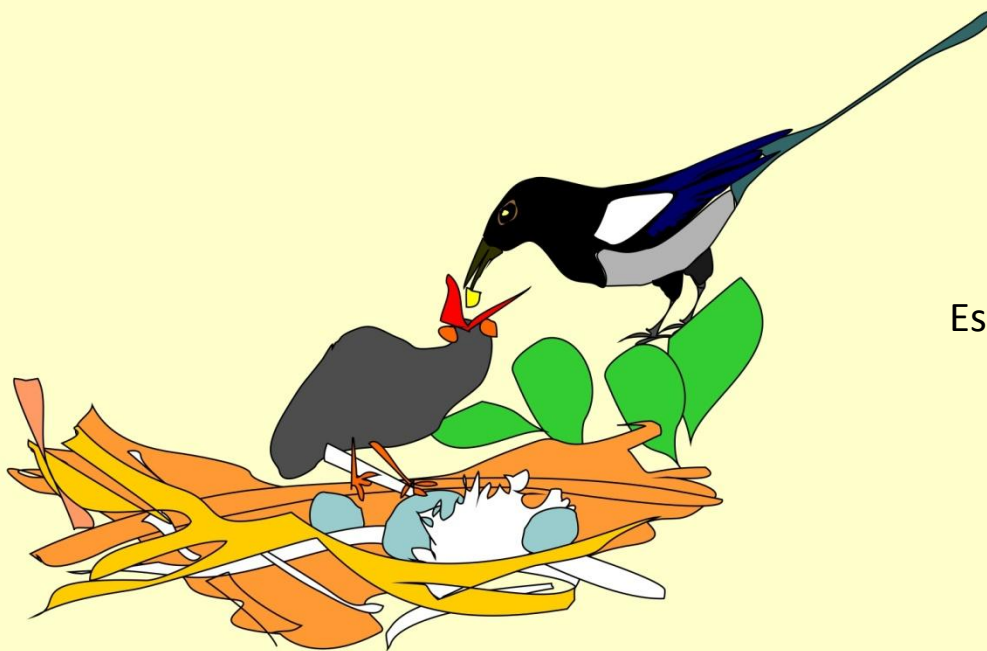
Es gràcias a Peludet, figuratz vos, qu'au
país de Camarga, lei jornadas sens solèu
son fòrça raras !

Mercejaments a Josiane Ubaud, etnobotanista e lexicològa en occitan,
per sei correccions.

Tota deca oblidada es de la responsabilitat de l'autora.

Escrich en occitan : Provençau nimesenc